

Gemeinde / Cumeegn Albula/Alvra

Messadi dalla suprastanza communal Albula/Alvra per la radunanza communal da venderde, igls 5 da november 2021

Venderde, igls 5 da november 2021 allas 20.00 ouras ò li la proxima radunanza communal digl cumeegn Albula/Alvra an tgesa da scola Cumpogna a Casti. Igl è d'observar las maseiras da protecziun tenor igl concept da Covid-19.

Tenor art. 3b alinea 1 digl decret da Covid-19 stò mintga persunga purtar ena mascrigna tranter oter an spazis interieurs ed exterieurs d'indrezs e menaschis accessibels alla publicitad. Igl obligatori da purtar mascrignas vala er per spazis interieurs ed exterieurs, noua tgi sa radungan parlamaints e noua tgi radunanzas communalas on li.

Messadi per la radunanza communal digls 5 da november 2021

Stimadas votantas e stimos votants

Sa basond allas determinaziuns cantunalas an connex cun la situaziun da Covid-19 pò neir exequeida ena radunanza communal cun observar igl concept da protecziun. Igl domber da persungas n'è betg limito.

I suonda en'infurmaziun davart las tractandas tgi vignan discutadas e deliberadas a caschung dalla radunanza communal digls 5 da november 2021.

Protocol dalla radunanza communal digls 16 da fanadour 2021

Igl protocol dalla radunanza communal digls 16 da fanadour 2021 è nia mess a disposiziun per invista allas votantas ed agls votants digls 23 da fanadour 2021 anfignen igls 21 d'avost 2021 sen canzleia communal ed er nia publitgia sen la homepage, tenor art. 29 dalla constituziun communal. An terma digl taimp d'exposiziun èn antradas nignas protestas. Igl protocol vign damai declaro per approvo e vign sottascretg digl mastral e dalla protocollista.

ewz – Reconcessiunamaint «Casti vest»

- **Indemnisaziun per la renunzia al return digls implants**
- **Contract da concessiun**

Situaziun da partenza

Igl ewz magna siva digl 1949 l'ovra electrica Casti vest. Chella cumpeglia igl lai da Burvagn scu er ena galareia ed en conduct da pressiun tgi magna agl bietg effectiv dall'ovra electrica. Chel sa catta lò, noua tgi l'Alvra sbucca aint igl lai da rampar da Nisealas (Solas). Da menziunar è er tg'igls dus uals Balandegn e Mulegn sot Salouf e Mon vignan er tschaffos e tratgs a nez. Igl ewz ò survagnia ena concessiun per chel menaschi, tgi scroda igls 2 da fanadour 2022.

Igl onn 1969 ò igl ewz biagia l'ovra electrica Casti ost. Per chella ò igl ewz survagnia ena concessiun anfignen igl 2050. Chell'ovra electrica magna l'ava dall'ovra electrica Tinizong directamaintg agl edifezi "Casti ost", tgi era nia biagia ve digl edifezi existent "Casti vest". Cotras corra siva digl 1969 considerablaintg pi pac'ava aint igl lai da Burvagn. L'ovra electrica Casti vest produtgescha siva da l'ò correspondentamaintg pi paca energiea electrica. Per chel muteiv on igls cumegns da lez taimp mess an vista agl ewz da pudeir manar anavant l'ovra electrica Casti vest anfignen igl 2050, parallel cun l'ovra electrica Casti ost.

Cunchegl tgi la concessiun Casti vest scroda, scu menziuno, igls 2 da fanadour 2022 contractan igls cumegns Albula/Alvra e Surses, igl cantun Grischun (DIEM) ed igl ewz la cuntinuaziun digl menaschi dall'ovra electrica Casti vest anfignen igl 2050. Chegl pretenda ena nova concessiun.

Tenor lescha savessan igls cumegns Albula/Alvra e Surses surpiglier l'ovra electrica Casti vest igls 2 da fanadour 2022 ansemen cun igl cantun Grischun, chegl vot deir, far valeir igl dretg da scadenza. Igls pertutgias èn sa cunvignias da renunztgier alla scadenza, resp. da spustar ella sen igl 2050. Per chella renunztga alla scadenza antras igl cantun ed igls cumegns stò igl ewz paer en'indemnisaziun da CHF 12.5 milliuns. Per paia pò igl ewz gestiunar anavant l'ovra electrica anfignen igl 2050. La somma da chesta indemnisaziun per la renunzia al return digls implants s'orientescha alla valour digl retgav dall'ovra electrica sen la fiera d'energiea.

Novas disposiziuns legalas pertutgont la cumpatibladad ecologica

Cun igl nov concessiunamaint ston neir adampleidas tot las disposiziuns actualas legalas, spezialmaintg chellas dalla protecziun dallas avas e digl ambiaint. Per chel scopo è nia perscruto quant'ava tgi stò esser avant mang tranter Burvagn e Casti per garanteir en ambiaint intact e sang. Fissan igls implants electrici da Marmorera e da Burvagn betg nias biagias ainten la Gelgia, curriss bler duple ava tgi oz. Per chel muteiv stò neir surlaschea considerablaintg duple ava da Burvagn alla Gelgia a parteir digls 2 da fanadour 2022. Chell'ava restanta tg'è necessaria e prescretga ainten la lescha, stò neir fixada tenor las deflussiuns naturalas. Tenor la planisaziun actuala vign l'ava restanta a Burvagn manada localmaintg sur ena pitschna turbina. Chell'ovra electrica da dotaziun stò anc neir biageida. Ella vign a produtgier mintg'onn radond 1 oura gigawatt energiea electrica.

Ava restanta è necessaria e preziosa per l'ecologia dalla Gelgia, redutgescha pero la producziun d'energiea electrica. Actualmaintg produtgescha l'ovra electrica Casti vest radond 76 ouras gigawatt energiea ad onn. Agl avigneir vignan chegl ad esser angal ple ca. 46 ouras gigawatt. Cun chel nov concessiunamaint vign igl indrez a saveir neir mano anfignen igl 2050 optimalmaintg. Ulteriour potenzial per en angrondamaint è betg avant mang.

Quotas digls tschains dall'ava

Igls cumegns Albula/Alvra e Surses on incumbenso en post extern spezialiso per examinar l'anterioura clav da repartiziun e per elaborar en'expertisa correspondentia. La clav da repartiziun anterioura ("viglia") valetava l'impurtanza digl lai da Burvagn cun 10.6 % – an vista alla quantidad d'ava restanta augmentada arigsuard la plevaleur da produzioniun.

Da chegl sa resultava la suandonta clav da repartiziun:

- cumegn Albula/Alvra 58.84 %
- cumegn Surses 41.16 %

Tenor l'expertisa vign l'influenza digl lai da Burvagn valetada cun 5.0 %, a basa da relaziuns tg'èn per part sa midadas. Cotras vign la clav da repartiziun modifitgeida scu suonda:

- cumegn Albula/Alvra 61.92 % **62 %**
- cumegn Surses 38.08 % **38 %**

Igls cumegns Albula/Alvra e Surses proponan d'approvar la nova clav da repartiziun sa basond all'expertisa elaborada: cumegn Albula/Alvra 62 % / cumegn Surses 38 %.

Retgav pigls cumegns Albula/Alvra e Surses

Per pudeir trer a nez l'ava dalla Gelgia e dall'Alvra ainten l'ovra electrica Casti vest paia igl ewz igls suandonts imports unics:

- Scu menziuno paia igl ewz CHF 12.5 milliuns per la renunztga alla scadenza dall'ovra electrica davart igls cumegns ed igl cantun. Chel import vign repartia scu suonda:
 - Cantun Grischun: 46.7 % CHF 5'837'500.00
 - Cumegn Albula/Alvra e Surses 53.3 % CHF 6'662'500.00
 - Cumegn Albula/Alvra: 62.0 % CHF 4'130'750.00
 - Cumegn Surses: 38.0 % CHF 2'531'750.00
- Igl ewz paia pinavant ena taxa da concessiun unica da CHF 198'250.00 agls dus cumegns Albula/Alvra e Surses ansemen.
- Pigls costs durant las tractativas paia igl ewz alla fegn finala mintgamai CHF 15'000.00 ad Albula/Alvra e Surses.

Ultra da chels paiamaints unics vignan vetiers ulteriours paiamaints annuals. Per l'egna è chegl en'indemnisaziun per energiea gratuita ed energiea da preferientscha. Chella sa drezza tenor igl prietsch d'energiea actual, cun en prietsch maximal e minimal. Per l'otra tangeschigl igl tschains dall'ava. Per la part digls cumegns paia igl ewz igl maximum tenor igl dretg federal. Igl tschains dall'ava vign calculo a basa dall'utilisaziun dall'ava teoretica sen fundamaint dalla pendenza e dall'ava tgi

s'accumulescha e betg tenor la quantidad dall'energeia produtgeida. I suonda ena cumparegliaziun traversala digls imports cun la concessiun actuala:

Indemnisaziun ewz, an CHF/onn	Anfignen ossa (concessiun actuala): valour media 2018 – 2021	Siva digl nov concessiunamaint sch'igl prietsch current schea tar 50 CHF/ouras megawatt	Siva digl nov concessiunamaint sch'igl prietsch current schea tar 90 CHF/ouras megawatt
Energeia gratuita ed energiea da preferientscha Albula/Alvra	80 962.00	20 000.00	50 000.00
Energeia gratuita ed energiea da preferientscha Surses	42 962.00		
Tschains d'ava Albula/Alvra	40 400.00	~420 000.00	~420 000.00
Tschains d'ava Surses	28 300.00		
Total	192 624.00	~440 000.00	~470 000.00

Betg enumeradas èn las taxas unicas e la taglia cantunala annuala per las ovras idraulicas tg'igl ewz ò da paer complementarmaintg.

Chels imports annuals, scu er las taxas da concessiun vignan repartias tranter igls dus cumegns tenor la suandonta clav: Albula/Alvra: 62 %, Surses: 38 %. La clav da repartiziun sa basa all'expertisa externa, risguardond l'influenza digl lai da Burvagn a Salouf.

Per recapitular: igl ewz vign a produtgier siva digl 2022 considerablament pi paca energiea. Las antradas digls cumegns vignan pero a s'augmentar. Per cass tgi la nova concessiun vess betg anc dad esser approvada ed esser an vigour igls 2 da fanadour 2022 ins è sa cunvignia sen ena reglamentaziun transitorica. Ella sa basa sen l'ideia, tg'igls paiamaints vignan a sa cattar «aintamez» tranter las contribuziuns viglias e las novas.

Brienz/Brinzauls: galareia da sondagi « Bova da Brinzauls »

- credit supplementar da CHF 3'250'000.00

Sen fundamaint dallas retschertgas da basa fatgas igls davos quatter onns (perscrutaziun sbova dalla vischnanca e dalla muntogna) scu er siva giuditgier e valetar las maseiras da sanaziun pusseblas para dad esser ena galareia da

drenascha per trer davent l'ava ainten la profunditad la schliaziun tgi permetta igl pi grond success per frenar la sbova dalla vischnanca da Brienz/Brinzauls. Schi la sbova sa lascha propi frenar cun en tal sistem da drenascha duess neir examino cun ena galareia da sondagi.

A caschung dalla votaziun all'urna digls 7 da favrer 2021 on las votantas ed igls votants approvo en credit brut da CHF 10'550'000.00 per realisar igl project "Galareia da sondagi sbova Brienz/Brinzauls". Igl favrer 2021 èn neidas publitageidas - an ena procedura averta - las lavours d'impressari per la construcziun dalla galareia da sondagi. Sper las lavours per la galareia scu tala ò la publicaziun cumpiglia las lavours da construcziun per igl pretagl, la construcziun digl portal, la veia d'access e la lengia da drenascha aint igl ual retschaveider dall'Alvra. L'offerta la pi bassa era per 11 % pi ota tg'igls costs da CHF 9'140'000.00 budgetos per la bistgetta correspondententa. Chel fatg ò stimulo la direcziun digl project d'analisar profundamaintg igl antier project ed igls costs. Cun CHF 13'800'000.00 ò chella controlla musso bler pi otas expensas tg'igls costs stimos per igl antier project da CHF 10'550'000.00.

La suprastanza communal Albula/Alvra fò la dumonda per en credit supplementar da CHF 3'250'000.00 per realisar igl project "Galareia da sondagi sbova Brienz/Brinzauls", sa basond alla analisa profunda digl project e digls costs. La confederaziun ed igl cantun on garantia ena contribuziun da 90 % (CHF 2'925'000.00). Igls costs restants vignan surpiglias digl cumegn Albula/Alvra, digl uffezi da construcziun bassa, dalla Veiadafier retica ed eventualmaintg dad ulteriours partenaris digl project, tgi profiteschan direct- u indirectamaintg digl project da construcziun.

“Sboz” – Lescha davart igl adiever dallas veias d'alp, fons, prada e gôt aint igl cumegn Albula/Alvra

A fundamaint dalla fusiun digl cumegn Albula/Alvra, ò la suprastanza communal delibero en sboz d'ena lescha davart igl adiever dallas veias d'alp, fons, prada e gôt aint igl cumegn Albula/Alvra per la cunsegliaziun e cooperaziun. Igl scopo è d'unifitgier la legislaziun. D'elaborar chel sboz è sto ena gronda provocaziun, d'ena vart perveia dallas grondas differenzas pertutgont la practica digls anteriours cumegns e da l'otra vart perveia digl dretg surordino, surtot perveia dalla lescha da gôt federala e cantunala.

Igl sboz dalla lescha preschaint duess risguardar tant igls basigns dalla populaziun e dallas possessouras e digls possessours dad aclas e d'immobiglias sen pastgiras

d'alp scu er risguardar igl aspect dalla nateira e digl ambiaint, digl turissem ed an spezial er dall'economia forestala e dall'agricultura. I vign reglo igl adiever dallas veias communalas e dallas veias tg'èn an possess da societads ed i vign reglada la signalisaziun dallas veias defineidas aint igl cumegn Albula/Alvra.

Cun l'antrada an vigour da chella lescha vignan annulladas tot las determinaziuns tgi stattan an cuntradiziun cun chella lescha, numnadamaintg tot las ordinaziuns dallas leschas da veias ed igls reglamaints digls anteriours cumegns. La suprastanza communalas relascha en'ordinaziun davart las veias a basa dalla lescha da veias, noua tgi vign reglada la furma dall'emissiun e l'utilisaziun dallas lubientschas scu er igl import dallas taxas.

Las votantas ed igls votants èn anvidos da piglier posiziun concernent igl sboz da lescha preschaint an furma d'ena procedura da consultaziun. Gugent pigliainsa ancunter las Vossas propostas an scretg concernent midadas e/u adattaziuns digl sboz da lescha anfignen la fegn da november 2021 (e-mail: info@albula-alvra.ch u Cumegn Albula/Alvra, Veia Baselgia 6, 7450 Casti).

Las posiziuns vignan examinadas detagledamaintg e risguardadas resp. surpigliadas ainten la lescha tenor pussebladad. La suprastanza communalas Az angraztga per la cooperaziun constructiva pertutgont l'elaboraziun d'ena lescha davart igl adiever dallas veias d'alp, fons, prada e gôt aint igl cumegn Albula/Alvra tgi satisfo a tot igls sectors involvos.

Casti, igls 21 d'otgover 2021

la suprastanza communalas Albula/Alvra